

Internetconsultatie IAK

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Recentelijk heeft het Expertisecentrum Beroepsonderwijs in kaart gebracht op welke wijze mbo-instellingen kritisch denken (reflecteren op eigen opvattingen, beslissingen en gedrag) en sociaal-culturele vaardigheden (zoals het omgaan met verschillende opvattingen) vormgeven in hun onderwijs. Het onderzoek laat zien dat sociaal-culturele vaardigheden beter zijn ingebed in het mbo dan kritische denkvaardigheden. Kritisch denken is met name belangrijk als gevoelige thema's aan de orde zijn; thema's als radicalisering, vluchtelingen, religie, vrijheid van meningsuiting en seksuele geaardheid. Het doel is deze onderwerpen beter bespreekbaar te kunnen maken in de klas.

2. Wie zijn betrokken?

De MBO Raad en het netwerk burgerschap zijn betrokken geweest bij formulering van de wijziging van het besluit. Het zijn de mbo instellingen die deze wijziging moeten uitvoeren, de uitvoerbaarheid is met de MBO Raad en het netwerk burgerschap besproken.

3. Wat is het probleem?

Het mbo hoort studenten goed voor te bereiden op hun functioneren als burger en beroepsbeoefenaar in de Nederlandse samenleving. Deze moderne maatschappij vereist eenentwintigste-eeuwse vaardigheden, waaronder de vaardigheid tot kritisch denken. Het blijkt dat uit eerder genoemd onderzoek de kritische denkvaardigheden nog beter ontwikkeld kunnen worden in het mbo.

4. Wat is het doel?

Met deze wijziging wordt beoogd studenten in het mbo goed toe te rusten op de maatschappij waarbij kritisch denken van belang wordt geacht. Docenten worden in de positie gebracht deze vaardigheden aan studenten over te brengen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De wettelijke opdracht ingevolge artikel 1.2.1, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs (afgekort als WEB) aan het beroepsonderwijs is niet alleen de student voor te bereiden op de theoretische en praktische voorbereiding van zijn toekomstig beroep, maar ook de algemene vorming en de persoonlijke ontplooiing van de student te bevorderen en bij te dragen aan zijn of haar maatschappelijk functioneren. Nu uit recent onderzoek blijkt dat in het mbo de kritische denkvaardigheden van studenten over het algemeen tekortschieten, is het noodzakelijk de generieke loopbaan- en burgerschapseisen aan te scherpen op dit punt, zodat daarmee recht wordt gedaan aan voormelde doelstelling van het beroepsonderwijs.

6. Wat is het beste instrument?

De wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB (afgekort als EKB) in het onderdeel loopbaan en burgerschap maakt de bevordering van kritisch denken expliciet onderdeel van iedere kwalificatie in het mbo. Daarmee wordt het een verplicht onderdeel en zal dit aspect meer aandacht in het onderwijs krijgen. Deze wijziging is aangekondigd in brieven aan de Tweede Kamer van 29 april 2015 'Voortgang versterking burgerschapsvorming in het onderwijs' en van 19 oktober 2015 inzake de motie Rog.

Het aanpassen van de bijlage bij het EKB maakt onderdeel uit van een pakket aan maatregelen. Zo is met de MBO raad afgesproken dat de raad een platform burgerschap inricht ter bevordering van kennisdeling. Dit platform brengt specifiek voor het mbo in kaart wat goed werkt om studenten kritisch te laten denken, ondersteunt docenten en het organiseert bijeenkomsten. Daarbij wordt ook een handreiking ontwikkeld om uitvoering te geven aan bevordering van kritische denkvaardigheden. Deze wijziging van het besluit verplicht de scholen vervolgens hier actief op te acteren.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het gevolg van deze wijziging is dat in het mbo de docenten meer in positie worden gebracht om kritische denkvaardigheden over te brengen op studenten. Studenten worden zo beter toegerust op de moderne maatschappij waarin deze vaardigheden van belang wordt geacht.

Ieder kwalificatiedossier bevat een verwijzing naar de generieke eisen inzake loopbaan en burgerschap in bijlage 1 van het EKB. De kwalificatiedossiers zelf hoeven derhalve als gevolg van deze wijziging niet per dossier te worden aangepast. De Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven (SBB) behoeft daarom ook geen werkzaamheden te verrichten om deze wijziging in te voeren. De aangescherpte kwalificatie-eis ten aanzien van kritisch denken gaat in voor de studenten die met ingang van het schooljaar 2016-2017 instromen in het eerste leerjaar van een beroepsopleiding.

De invoering zal cohortsgewijs plaatsvinden en wel met ingang van het cohort studenten dat start met zijn beroepsopleiding nadat dit wijzigingsbesluit in werking is getreden. Het eerste cohort studenten dat te maken zal krijgen met deze aangescherpte kwalificatie-eisen is dan ook het cohort dat zijn opleiding begint met ingang van 1 augustus 2016. Het streven is namelijk deze wijziging in werking te laten treden met ingang van 1 juli 2016.

